

Catalunya Nova

Director: J. VILÀ ESTRUCH

Buenos Aires, Maig 10 de 1914

ANY 1.er — Núm. 11

"Catalunya Nova"

Periòdic setmanal
de propaganda patriòtica

PIEDRAS N. 740

Les oficines son obertes de 8 a
10 p. m.—La correspondència deu
adreçar-se al Director

J. Vilà Estruch

No's retornen els originals.—La
Direcció no's fa responsable dels
articles firmats.

SOTSCRIPCIÓ \$ 1.50 trimestre
Els anuncis segons tarifa

"Catalunya Nova"

ALS SEUS AMICS

En l'Assamblea de Redacció celebrada el prop. passat diumenge a la nit, s'acordà amb entusiasme fer pública l'absoluta adhesió a la marxa doctrinal i de propaganda de CATALUNYA NOVA, ratificant unanimitat la més sincera felicitació i ferma adhesió al seu director, don J. Vilà Estruch, tot agraint a les més prestigioses corporacions catalanes que han adreçat missatges d'encoratjament les seves paraules d'afecte, reveladores d'una confiança que molt ens honora.

CATALUNYA NOVA prosseguirà serenament la via empresa, sense rectificacions de cap mena en la seva norma de conducta inspirada per un amor pregon i indestructible a Catalunya que sobreposa a totes les qüestions d'ordre secundari. Avant, companys!

La senyera de CATALUNYA NOVA flameja triomfal en idolatries santes!! Veniu-hi al seu entorn!!

La Redacció.

TOT PASSANT...

Bandera, santa bandera,
bandera dels catalans.

La bandera catalana, aquest símbol sacratíssim de l'existència de nostra Patria, que arreu oneja triomfalment, ha sigut víctima d'una ignoble denuncia, per haver enjoiat, ella sola, els balcons de CATALUNYA NOVA en la jornada de St. Jordi.

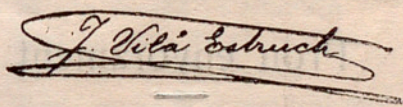
L'acció covarda, es mes cruenta, per anar al peu de la meteixa infàmia noms catalans, fills borts de nostra mare, que per despit o per enveja, intentàren desfogar les ires de gents que altr'hora féreu campanyes contra Catalunya.

La nostra ploma cauria en brunzent anatema contra ls sacrilecs que sentiren cegar-se 'ls seus ulls amb les fulguracions del or i grana, però 'l fet de no poder donar els noms dels incivils denunciants, per raons de nostre càrrec públic, ens priva de que l'epígraf caigui fulminant, contra aquells que escupén a lo més sant i sagrat del nostre poble, que es la seva augusta ensenya, sagnada quatre voltes, per il-lustres ascendents que junyiren a la meteixa, homes rebelds de totes races.

N'hi ha prou en dir que de nou isarem la senyera en totes les festes patries i argentines, perquè ns creiem aixís un deure de catalanitat i que mentres els venerables rabins, aquells de barbes infinites, i 'ls varons que volen el tresor de l'austeritat i puresa de principis per ses ànimes corsecades per l'odi, que es llur unica passió, s'entretenen en fer denúncies rastres, tot forjant calumnies als més sublimes ideals, nosaltres els qui redactém CATALUNYA NOVA serém darrera la bandera augusta, no tolerant que faritzes de totes les sectes, reneguin ni en les sinagogues, ni en les places públiques, contra lo que estimém demunt de totes les coses, eó es, Catalunya i al dir aquest nom, parlém de la seva llengua, bandera, arts, i geni...

Vergonya als qui infamàren al símbol dels catalans!

Amics, descubrim-nos, en homenatge, a nostra bandera...

CATALUNYA NOVA i "Catalonia"

La simpática publicació mensual "Catalonia" amb la qual tantes afecions ens lligàven s'ha refós amb el nostre setmanari. Els seus poetes i dibuixants, els seus literats i humoristes, publicarán "Catalonia" en les nostres planes.

Ens felicitem del seu ingrés i creiem que 'ls nostres llegidor en serán joiosos.

Visca "Catalonia" amb CATALUNYA NOVA!

GLOSARI

Agna Monner

Els que havem passat mitja vida dedicant-nos a l'art del teatre, cada volta que veiem morir una figura de les que li havien donat vida, encara que sigui "cursei" el dirho, ens sembla que veiem caure una fulla de aquest arbre que havem conreuat pot-ser amb més amor que intel·ligència.

Ahir era en Soler, el qui es moria; avui és la Monner, la que 'ns deixa. Ahir era el primer genèric, i avui la primera característica.

L'art de la Monner era tot naturalitat; una naturalitat intensificada, condensació i essència de la veritat mateixa. La nostra actriu no feia comedia com els demés comedians; és possible que del "Manual del perfecto actor" ella no 'n sapigués res; ella es movia, s'expressava com la veïna de baix, com la botiguera del davant, com tal o qual entrant de la família o coneguda nostra; i quan en una escena havia de fer mitja la feia de debó; tant de debó i tan bé, la feia, que si per sort la comedia arribava a trenta representacions (ditxosos temps!) hauríeu vist el parell de mitges acabat i llest, a punt de posar-se-les. El treball de la Monner, a la manera del dels poetes fàcils i inspirats, semblava que no fos obra d'engaigs i paciència, sinó encarnació reial i involuntaria, com si la consciència d'artista no hi comptés per res; de tal faigó desapareixia als ulls de l'espectador l'idea d'esforç i de estudi. Per ella, l'escenari era a casa, i, a no ésser la véu de l'apuntador, molts cops, el públic, el nostre bon públic de "Romea", se hauria imaginat que no s'havia mogut de l'interior casolà en que hores abans se trobava; i devia arribar moment en que ella mateixa, l'actriu, si no hagués estat pels aplaudiments que la despertaven del somni, no hauria sapigut ben bé on terminava la ficció dramàtica i on començaven les angúnies del viure.

La Monner no tenia necessitat de entrar en un paper, perquè ja era en tots. Quan un autor primfilava penosament un tipu de característica "ple de vida", ella ja feia rato que 'l vivia en sa propia llar. No hi havia fingiment ni en l'expressió, ni en el gest, ni en el caminar, ni en l'estar aturada. Declamava amb la mateixa senzillesa que escoltava, i si quan no deia res ens parlava a l'ànima, figureu-vos l'emoció que 'ns produiria sentint-la enraonar. La seva véu, única, el séu parlar gangós i pla,

eren la véu i el parlar amics de les nostres coneixences. Per a representar "la dona de sa casa" no havia d'exagerar mai la nota; el séu tó era 'l tó de totes les senyores Mòniques i senyores Madrones de la nostra mai prou alabada classe mitja.

L'art poderós de l'Agna Monner no sols donava vida al personatge, sinó, per irradiació, a tota l'obra, qual interès se concentrava en ella. Aixó feia exclamar enfàticament a més d'un autor:—Eh, quin paperet per a la Monner!—quan amb molta més raó devia dir-se:—Eh, quina Monner per a aquest paper!

No ha mort al peu del canó, però se n'ha anat amb l'esperit ple de fé en el séu ideal artístic i amb l'il·lució de noves lluites. No fá gaire, digué, encara, que, si's necessitaven el seus serveis, podien anar-la a cercar sempre que convingués:—D'un paperet petit encara me'n sortiria!—exclamava.

La pobre Monner va estar en situació sempre; ha estat en situació fins a l'hera de morir; el séu bell gest ha sigut natural, sincer i espontani, fins que 'l darrer "traspunte" li ha indicat el darrer "mutis".

Es d'aquells morts, la Monner, dels quals, si un allegat o un entrant a la casa ens digués:—Va quedar molt natural—ens semblaria que no exagera.

Ens explicaríem la "naturalitat" com a conseqüència del seu caràcter.

Xarau.

(De "L'Esquella de la Torratxa".)

RIMS HEBDOMADARIS

XI

El Futur senyó Esteva i bellugadís ex-soci de "La Mata".

Un traje negre lluent,
una corbata vermella,
el posat d'home valent
i l'ofàbrega a l'orella;
ballar força i parà esment
en apropar la parella;
Eus-aquí que fa content
al soci de "La Grosella".
En art, fa de presumtuós
i confón cant rel·ligiós
amb música (!) gregoriana,
peró el seu gust esquisit
ja distingeix tot seguit
el valz de l'americana.

